GAZETA LWOWSKA.

W Piątek *Nro.* 101. 1. Września 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Czech.* —

Donoszą z Pragi d. 20. Sierpnia: »Dnia wczorayszego Jego Królewicowska Mość Xiążę Antoni Saski z dostoyną Małżonką Swoią, Jéy Cesarzowicowską Mością Arcy-Xiężniczką Teressą ziechali tu z Drezna w pożądaném zdrowiu i dziś ieszcze w wieczór udali się w dalszą podróż do J. C. K. Mości do Weinzierl.«

— *Z Węgier.* —

Gazeta Preszburgska z d. 22. Sierp. zawiéra: Proiekt do Poselstwa w celu naypokornieyszego przełożenia Jego C. K. Mości względem ofiarowaney ilości podatkowéy, na posiedzeniach okólnych z d. 18. i 19. t. m. sprostowany, tudzież naywyższą pod d. 21. Lipca na to wydaną Rezolucyią, odczytano d. 21. na 134tém (Stanowém tylko) posiedzeniu Seymu i po niektórych poprawkach w stylu, takowy potwierdzono, poczém iako Poselstwo, Dykatalurze oddano, a posiedzenie na tém zakończono.

Wczoray d. 21. było 135. posiedzenie Seymowe w obu Izbach. Poselstwo odczytane było ieszcze raz u Stanów, a potém do Izby Magnatów odesłane, która takowe zaraz pod rozwagę wzięła.

Dnia 6. t. m. o godz. 4. rano okropny pożar zamienił obszerny teatr Hermansztadzki przez 38 lat stoiący, w gruzy i perzynę.

Osoby przeieżdżaiące przez Preszburg d. 19. z kąpieli w Füred, opowiadaią, że gwałtowny pożar obrócił część tego miasta w perzynę d. 16. b. m.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Azyia.

Znana pod nazwiskiem *Cholera morbus* gorączka, wybuchła po dziewiąty raz w Kalkucie i od d. 1. Września 1825 w samém tylko mieście, sprzątnęła 6,000 Indyian i Muzułmanów; Europeyczyków dosyć ochraniała. Znaczna część mieszkańców Prezydencyi Kalkuckiéy wymarła. Rozchodzą się wieści nie bardzo do wiary niepodobne, że pospólstwo przez zabobon rzucało żywych ludzi w rzekę, dla ubłagania krwawą ofiarą bogini, która w gniewie kray tą plagą nawiedziła.

Ameryka Hiszpańska.

Jenerał Paez pisał pod d. 29. Maia list do Jenerała Santander, Wice-Prezydenta Rzeczpolitéy Kolumbiyskiéy, który w istotnéy treści swoiéy zgadza się z wcześnieyszym usprawiedliwiaiącym listem do Boliwara. Z tego powodu udzielamy tylko następuiący wyciąg z onego: »Mieszkańce Prowincyy, którzy oświadczyli się przeciwko teraźnieyszemu kształtowi Rządu Rzeczpospolitéy, pragną tylko, aby Kongres Narodowy do przeyrzenia Konstytucyi na r. 1831 przeznaczony, był teraz zwołany dla użycia potrzebnych środków, zapewniaiących szczęście i pomyślność różnych Prowincyy Rzeczpospolitą składaiących. Pierwszy akt przemocy ze strony Rządu centralnego, uważać będą te Prowincyie za wypowiedzenie woyny, a JWPan możesz przekonanym być, że Lud ten iest niezwyciężony i gotów raczey zginąć, aniżeli poddać się systematowi politycznemu, który nim dotąd rządził. Nie sądź JWPan, że to iest skutkiem dumy, lub zamiaru, nabawić Kongres strachem, gdy taki głos podnoszę. O! gdyby mieszkańcy tych prowincyy dla dobra Oyczyzny chcieli odmienić postanowienie swoie i mnie pozwolić, okupić własną krwią nieszczęścia, które za sobą nieodzownie Rewolucyia pociąga, chętniebym to uczynił, aby pamięć moia przeszła w potomność, iako syna Kolumbii, który więcéy ziednał sobie sławy uległością, aniżeli dziełami waleczności. — Śród wybuchłych zaburzeń poznaię dokładnie złe, które Rzeczpospolitéy zagraża, iak i te, które niemądra Uchwała Kongressu sprowadzić może. To pewna, że powstanie mocą oręża ukaraném być powinno, ale niemniéy i to prawda, że nie łatwo podbić lud woiowniczy, a ieżeli Rzeczpospolita na to iuż odważyła, tedy trwonić tylko będzie siłę, któréyby gdzieindziey użyć miała.«

Gazeta Nowo-Yorkską umieściła następuiący wyciąg z listu pisanego z Puerto-Cabello w prowincyi Wenezueli z d. 20. Czerwca: Prowincyia ta nie iest bynaymniéy w dobrém położeniu. Dowiedziliśmy się wczoray, że Jenerał Bermudez, (który wiadomo, iż przeciw Paezowi oświadczył się) idzie w pochód na czele 10,000 ludzi. — W Kartagenie odebrały woyska także rozkaz wyruszyć tu do nas. Te wiadomości dały po-

wód, iż także woyska do stronnictwa Paeza należące, odebrały rozkaz ruszyć do Walencyi, celem połączenia się z Paezem. Nadeszła tu właśnie Odezwa Jenerała Paez, aby wszyscy obywatele powstali w massie do pospolitego ruszenia. Woyska liniiowe wyruszą iutro do Walencyi, a mieszczanie odbywać będą straż w mieście i w zamku. Jenerał Paez nadto rozporządził, aby żaden okręt uzbroiony z banderą Kolumbiyską bez wyraźnego pozwolenia, iego z portu nie wychodził.

Inna Gazeta Nowo-Yorkska: *Advertiser*, donosi: »Dostaliśmy list z la Guayry, zawieraiący same niepokoiące wiadomości względem Kolumbii. Jenerał Paez trudni się teraz urządzeniem dostateczney siły zbroyney do oparcia się tey, którąby Rząd przeciwko niemu w pole wyprawił. Pozawierał znaczne kontrakty dostawcze na potrzeby woienne i nałożył na kupców w Karrakas i lą Guayra miesięczną kontrybucyią 50,000 piastrów, aby temi pieniądzmi opłacić woysko.

Portugaliia.

W Gazetach Paryskich umieszczona iest, krótka Charakterystyka nowo mianowanych Ministrów*) z którey tyle udzielamy: P. Almeida, Minister Spraw Zewnętrznych, był Członkiem Stanów (*Cortes*). Znany iest w Paryżu z zasad konstytucyynych i prac naukowych. W Pamiętniku Towarzystwa Filomatyckiego, umieścił wiadomość wielce interesuiącą, biograficzną o ziomku swoim, sławnym botaniku P. Correa de Serra, korrespondencie Instytutu. P. Almeida był za czasu Kortezów (1822) przeznaczony na Posła do Wiednia. — P. Saldanha de Oliveira-Daun, teraz Gubernator Oportski, iest to wnuk Margrabiego Pombal; odznaczał się zawsze mocą charakteru. — P. Frigoso (nie Gregos, iak go Monitor przezwał), Minister Spraw Wewnętrznych, był Professorem przy Uniwersytecie w Koimbrze; uważać go można za iednego z naybardziey uczonych między Kortezami, które tylu celuiących mężów w swoiém gronie liczyły. — P. Braamcamp, Minister Skarbu, był Członkiem Kortezów; iest to ieden z naybogatszych posiadaczy dóbr w Portugalii; ożenił się w Paryżu z wnuczką Hrabi Narbonne. Okazywał ciągłe sprzyianie konstytucyynym zasadom. Minister Sprawiedliwości, P. Barradas, iest ieden, co zatrzymał swoie dawne mieysce.

Gwiazda z d. 17. Sierpnia udziela następuiących wiadomości korrespondenckich z Lizbony z d. 6. Sierpnia: Wielką paradą woyskową na d. 1. Sierpnia, dowodził Jenerał Porucznik Palmeihro; pod nim był Szef Sztabu jeneralnego Antonio Cordozo.

W Chaves, Margrabia z Chaves, Hrabia Amarante, wydał Odezwę przeciwną rozporządzeniom Rejencyi, atoli przed kilkoma dniami wysłano innych Dowódców do Chaves i Braga.

Połowa pułku 17go piechoty i 8o konnicy pułku 2go zbiegli pod dowództwem Podpułkownika pułku 17go. Pułkownik i większa część Oficerów pozostali w Estremos. Pułk 18ty piechoty, bataliion strzelców z kilku dział, wyruszyli d. 3. dla przywrócenia spokoyności w Estremos.

Konstytucyionista z d. 13. donosi, że P. Ferreira Borges, były Deputowany do Kortezów, i P. Carvalho, Minister Sprawiedliwości za tychże Kortezów, z Paryża (gdzie dotąd na wygnaniu żyli) niezwłocznie przez Angliią do Lizbony wyiadą.

*) Przeszłe Ministeryium składało się z osób następuiących: Minister Spraw Zewnętrznych: Hrabia Porto-Santo (Saldanha da Gama); Woyny: Hr. Barbacena; Skarbu: Antonio de Mello; Spraw Wewnętrznych: Correa de Lacerda; Sprawiedliwości: Barradas; Marynarki: Admirał Monteiro Torres.

Infantka Rejentka Donna Izabella ukończyła 25ty rok życia swoiego. Odebrła ona bardzo dobre wychowanie, a umysł iey nader iest wykształcony.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Gazeta Dworska Londyńska donosi, że Lord Frydryk Montagu, brat Xięcia Manszesterskiego (dotychczasowego Gubernatora Jamayki, mianowanego Nadpocztmistrzem), zastępować będzie tymczasowo mieysce Xięcia, aż do iego przybycia.

Sun utrzymuie ciągle, że Lord Aberdeen wniydzie do Ministeryum.

Taż sama Gazeta zapewnia, że kilka statków parowych, przeznaczonych do Grecyi, nie wiedzieć z czyiego rozkazu i w iakim zamiarze, na Tamizie zatrzymane zostały.

Żniwa pszenicy są nadzwyczaynie obfite. Naystarsi gospodarze nie przypominaią sobie takiego błogosławieństwa. Siano zaś ucierpiało przez upały; także i ziemniaki w niektórych okolicach nie naylepiey się udały. Mnóstwo pokazało się tego roku zwierzyny.

Len tego roku nie zrodził w Irlandyi, a iest bardzo ważnym płodem handlowym w tym kraiu. W niektórych okolicach miał całkiem uschnąć. Płótna Irlandzkie podskoczyły iuż w cenie na kilku procentu.

Podług listów z Dudley i Birmingham, bardzo się tam obawiaią robotników z kopalni węgli. Zgraia ich poprzedzona wozem, na którym leży tam węgla 55 cetnarów ważący, puka do każdych drzwi i grozi ogniem, ieżli nie dostanie pieniędzy. Przybili także zagrożenia

śmierci każdemu robotnikowi, który przyymie dzienney płacy mniey iak 4 szyllingi (ZłR. 2 w M. K.) Zgromadzaią w okolicach tych znaczną potęgę woyskową, aby buntowników do posłuszeństwa przywrócić.

P. Kanning, którego wieści wyprawiały z z poleceniami Rządowemi do Paryża, bawi ciągle w Brightonie, gdzie używa wód mineralnych sztucznych (*the German Spa*) podług wynalazku Doktora Struve.

Francyia.

Król przybył d. 15. do Paryża z St. Cloud wraz z Delfinem i Delfinową na processyą w kościele *Notre Dame*, którą obchodzą co rok na cześć Matki Boskiey, którey opiece Ludwik XIII. Francyią poruczył. Arcybiskup Paryzki miał Mowę do Króla, na którą Król odpowiedział.

P. Regnault St. Jean d'Angely, który był podczas nieszczęśliwey potyczki pod Karisto w Negroponcie, przybył do Paryża z synem Pietra-Beyia, naczelnika Mainotów.

40 młodych Egypcyian przybyło także do Paryża, i umieszczeni zostali w przeznaczonym dla nich Kollegium.

Konstytucyionista umieścił następuiący artykuł nadesłany: »Wiele gazet donosiło krotnie, że Hrabia Survilliers (Józef Buonaparte) otrzymał pozwolenie wyiechać do Niderlandów, dodaiąc, że kazał iuż kupić dla siebie pyszny pałac w Bruxelli, gdzie z całą wystawnością człowieka maiącego 80 milionów franków maiątku, żyć zamyśla; nawet ogłoszono, że Hrabiego widziano iuż w Bruxelli z orszakiem ludzi, w zbytku Azyiatyckim ubranych. Te wszystkie wieści maią źrzódło swoie w następuiącey rzeczywistości: »Józef Buonaparte zamieszkał od 10 lat Ziednoczone Stany Ameryki; ogromny maiątek, który mu przyznaią, więcey ieszcze niż przesadzony; życzeniem iego naygorętszém iest połączyć się ze swoią żoną w Europie, która dla niebezpiecznego stanu zdrowia, podróży morskiey odprawić nie może. Dano mu istotnie pozwolenie udania się do Belgii, atoli dotąd, nie może nawet o tém ieszcze i wiedzieć, bo dopiero dni 14, iak mu to pozwolenie posłano do Ameryki, gdzie wciąż ieszcze przebywa, i pod opieką praw iako spokoyny i szanowany obywatel żyie.«

Zjednoczone Niderlandy.

Minister Spraw Wewnętrznych dla połączenia z iego Ministeryium zniesioney Dyrekcyi Rzymsko-Katolickiego Obrządku, którey Kancellaryia iest w Bruxelli, udał się do tegoż miasta, i iest coraz większe podobieństwo, że i Dyrekcyia Kościoła Reformowanego z temże Ministeryium połączoną zostanie.

Dnia 7. Sierpnia ziedzie do Bruxelli Hrabia Survilliers (Józef Buonaparte).

Włochy.

Oyciec Ś. w dzień uroczystości Ś. Ignacego, podczas nieszporów, zwiedził główny kościoł Jezuitów (kościoł Jezusa) i naprzód przed Ołtarzem SS. Sakramentu, potem przed Ołtarzem S. Ignacego modlił się. Każdy widząc go dobrze wyglądaiącego, stąpaiącego silnie i prosto trzymaiącego się, nayniespodziewaniey tem uradowany został; Jego smukła i wyniosła postać, nieprzymuszona wspaniałość w iego ruchu i łagodność w rysach twarzy, ujęła wszystkich serca. W chwili gdy Papież chciał się iuż oddalić z kościoła, Jenerał Zakonu, Luigi Fortis, około 90 lat maiący, przybliżył się do niego z prośbą, by dla zwiedzenia klasztoru, krótszą drogę przez zakrystyią obrać raczył. Widok ten, w iaki sposób ów starzec do Oyca Ś. zagadał, i iak mu ów odpowiadał, nasunął poniewolnie bacznemu dostrzegaczowi materyią do rozmaitych uwag. Zdawało się, że Patryiarcha z dawnych wieków rozmawiał się z synem.

Szwaycaryia.

Hrabia Capodistrias, C. Ross. Minister Stanu, powrócił d. 14. Sierpnia z Niemiec i Niderlandów do Zürich.

Była Królowa Szwedzka Fryderyka, pod nazwiskiem Hrabiny Itterburg, przybyła z Xięciem Gustawem i Xiężniczkami Amaliią i Cecyliią do Lauzanny.

Szwecyia i Norwegia.

Mówią, że w Radzie Stanu w Sztokolmie była rzecz o zniżeniu cła na zbożu zagranicznem, atoli uchwalono, aby zniżenia tego nie dopuszczać. — O żniwach nadchodzą z prowincyi codzień pociesznieysze doniesienia.

D. 20. Lipca odiechał z Petersburga do Moskwy Marszałek polny Hrabia Stedingk.

Radca legacyyny przy tuteyszem Poselstwie Rossyyskiem, Bodisco, odiechał na czas nieiaki do Petersburga.

Niemcy.

Dnia 14. Sierpnia dostoyny Związek Niemiecki odroczył Posiedzenia swoie na czas zwyczaynych feryy letnich.

Margrabia Caraman, Poseł Francuzki przy C. K. Dworze Austryiackim, przybył dnia 18. Sierpnia do Frankfurta. Jedzie do Joannisberg.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy d.* 20. *Sierpnia.* —

Dyrekcyia Mennicy Królestwa Polskiego podaie do powszechney wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi fałszywe pieniądze. 1) Dukat holenderski pod r. 1760, mogący być rozpoznany po niewydatności liter, a szczególniey z tey strony, gdzie iest napis, iako też po niewydatności ozdób z czterech stron tenże napis otaczaiących. Jest on lżeyszy o 33 assów holenderskich, iakich 72 na dukata rachnie się. Brzęk iego wcale iest odmienny i z trudnością tylko zgiąć go można, iest on z miedzi, ale dobrze pozłacany. 2) Dziesięcio-groszówka pod r. 1821 dość łatwa do rozpoznania, po kolorze cyny z którey iest odlaną, odmiennym dźwięku, i niewydatności liter liczb i różnych części herbu. Wzywa się wszelkie władze skarbowe i policyyne do dawania baczności na kurs tego rodzaiu pieniędzy, dla ochronienia kass i publiczności od szkody, tudzież dla ukarania fałszerzów. — W Warszawie d. 18. Sierpnia. Dyrektor Bieńkowski. Kontrollor Jeneralny: Karol Hoffmannn.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł. od 9 do 10. — Pszenicy od 12 i grosz śrebr. do 17. — Jęczmienia od 11 do 12. — Owsa od 6, groszy 20 do 8. — Siana furę iednokonną od 10 do 15; parokonną od 18 do 24. — Słomy furę zwyczayną od 6 do 7.

Rossyia.

— *Z Petersburga d.* 23. *Lipca* (5. *Sierpnia.*) —

Uroczystość Koronacyi Cesarza i Cesarzowey na dzień 6. (18.) Sierpnia w Moskwie przeznaczona, dla przypadaiącego własnie w tym czasie 14 dniowego postu nad 16. (28.) t. m. odroczoną została.

— *Z Moskwy d.* 21. *Lipca* (3. *Sierpnia.*) —

NN. Cesarz i Cesarzowa w towarzystwie Jego Królewicowskiey Mości Xięcia Karola Pruskiego, stanęli dzisiay w dobrem zdrowiu o godzinie 3 po południu w pałacu Petrowski zwanym. Jakkolwiek mieszkańcy stolicy o dniu ich przybycia nie byli uwiadomieni, zebrali się iednak licznie i powitali z naywiększą radością Nayiaśnieyszych podróżnych. Nie oznaczono ieszcze dnia, w którym N. Pan uroczysty wiazd do stolicy odbędzie.

— *Z tamtąd d.* 25. *Lipca* (7. *Sierpnia*). —

Jego Cesarzowicowska Mość Następca Tronu i Wielkie Xiężniczki Marya i Olga Mikołaiewny, dnia 18. o 6tey wieczorem, przybyli szczęśliwie do pałacu Piotrowskiego. Ich Cesarzewiczowskie Mości w pożądanym znaydnie się stanie zdrowia. Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość Marya Fedorowna raczyła wyieżdżać na spotkanie ich o kilka wiorst za rogatki. Wielkie zgromadzenie mieszkańców Moskwy oczekiwało w pałacu Piotrowskim przybycia wysokich podróżnych, i grzmiące długo trwaiące okrzyki *ura*! napełniały powietrze na widok karety, w którey się znaydowali Jego Cesarzewiczowska Mość Następca Tronu, nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość Marya Fedorowna i Wielkie Xiężniczki.

Dnia 23. z. m. przybyli tu z Petersburga: Angielski Poseł Xiążę Devonshire z wielkim orszakiem; Jenerał-Adjutant J. C. Mości Xiążę Wołkoński; Cesarsko-Rossyyski Poseł przy Bawarskim Dworze Hrabia Woroncow-Daszkow; Francuzki Poseł Hrabia Leferronays.; Hanowerski Poseł Jenerał Dörrenberg; Królewsko-Duński Poseł Hrabia Błohm.

Ukazem z d. 20. t. m. ogłosił Senat rządzący destytucyią Radcy kollegskiego Zielenieckiego, Prezesa Trybunału kryminalnego w Niższym Nowogrodzie, ukaranego z rozkazu nayiaśnieyszego Pana za nadzwyczayną nieczynność.

Naywyższy Reskrypt do Rzeczywistego Radcy Taynego Tutolmina: »Janie Wasilewiczu! W Bogu spoczywaiąca, nayukochańsza Bratowa Nasza, N. Cesarzowa Jeymość Elżbieta Alexiejewna, miała postanowienie, ażeby z summ, przez nie otrzymywanych, trzykroć sto tysięcy rubli obrócone były na wspomożenie wdowom i dzieciom urzędników Państwa Rossyyskiego, którzy z mocy praw powszechnych nie mogą otrzymać ani pensyi, ani innych od Rządu pomocy; gdy tym czasem, dla ostatniego ubóstwa swego, zasługuią na politowanie. Pragnąc wypełnić tę wolą zmarłey Cesarzowey, rozkazaliśmy pomienioną summę trzykroć sto tysięcy rubli wypłacić w biegu roku teraźnieyszego z Departamentu Udziałów do waszego rozrządzenia z zastrzeżeniem, ażeby kapitał ten chowany był oddzielnie, a z procentów od niego wypłacane były, stosownie do myśli ś. p. Cesarzowey, pensyie; dla czego poruczam wam ułożyć prawidła i podać Nam do potwierdzenia. Zostaiemy ku wam przychylni. Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak: Mikołay.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Ner. 33. Rozmaitości.)

Redakcyia Józefa Bensy; Drukiem Piotra Pillera.